

než že žalovaný osobně za sebe směnky přijati nechtěl a také nepřijal a, pokud je podepsal, že se tak stalo s obmezením, že přijímá jen za firmu Vladimír Z., což se rovná úplnému odepření osobního přijetí smének (§§ 20 a 23 sm. zák.). Odvolací soud neposoudil tudíž věc správně po stránce právní, odůvodněnému dovolání bylo vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 10725.

Proti usnesení, jímž bylo napotomně zrušeno prohlášení nezletilce za zletilého, nejsou oprávněni k rekursu, kdož nabyli práv z právních jednání, jež uzavřel nezletilec, byv prohlášen za zletilého.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1931, R II 87/31.)

Nezletilá poručenka Alžběta H-ová, nyní provdaná P-ová, byla dne 2. září 1929 na souhlasný návrh poručníka i svůj prohlášena u poručenského soudu za zletilou v době, kdy nedokonala ještě osmnáctého roku (§ 252 obč. zák. a § 5 zákona ze dne 23. července 1919, čís. 447 sb. z. a n.), a to soudcem, který nebyl podle § 5 druhý odstavec j. n. oprávněn vykonávati samostatně soudcovský úřad ve věcech nesporného soudnictví. Tento soudce (druhé skupiny podle § 36 plat. zák. čís. 103/1926 sb. z. a n.) také podepsal a nezletilé ihned vydal listinu o prohlášení za zletilou. Alžběta H-ová uzavřela pak sňatek dne 30. prosince 1929 a podepsala pak dne 28. ledna 1930 v pozůstalostním řízení po své dřívější pěstounce ujednání, jímž se zavázala zaplatiti do této pozůstalosti pro dědice 7000 Kč do 1. dubna 1930. Když pak byly proti ní podány dne 8. května 1930 žaloby dědiců o zaplacení jednotlivých, dědicům připadlých částek, učinila dne 23. října 1930 v době, kdy již osmnáctý rok překročila, ale jedenadvacátého roku ještě nedosáhla, u dřívějšího poručenského soudu svým právním zástupcem návrh na zrušení usnesení o prohlášení za zletilou pro zmatečnost. P r v n í s o u d návrh zamítl, r e k u r s n í s o u d však mu vyhověl. Dovolací rekurs dědiců n e j v y š š í s o u d odmítl.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs podávají dědici, kteří se již před rozhodnutím v první stolici ohražovali svým právním zástupcem proti tomu, by bylo prohlášení za zletilou zrušeno, žádajíce, by i jim vyřízení bylo doručeno, což se stalo. V dovolacím rekursu odůvodňují stěžovatelé své oprávnění tím, že byli usnesením rekursního soudu zkráceni ve svých nabytých právech, a napadají názor rekursního soudu, že lze formálně právoplatné prohlášení Alžběty H-ové za zletilou bez jejich újmy změnit (§ 11 druhý odstavec nesp. říz.). Stěžovatelé nejsou podle § 9 první odstavec nesp. říz. k dovolacímu rekursu oprávněni. Smyslem tohoto zákonného předpisu, jenž praví, že »kdo se má za stížena opatřením soudu první sto-

lice o věci nesporného soudnictví«, má na vůli podati buď rozklad, nebo rekurs, nebo to i ono, není, že záleží jen na úvaze stěžovatele, zda se pokládá za stížena, neboť tím by otázka oprávnění ke stížnosti nikdy nepřišla v úvahu v mimosporném řízení, ježto každý stěžovatel, jenž rekurs podává, se má za stížena. Proto podle stálé judikatury nejvyššího soudu ješť ke stížnosti oprávněn jen ten, kdo byl nebo podle zákona měl býti účasten na provedeném mimosporném řízení, pokud opatření mimosporného soudce jest s to, by se nějak dotklo jeho práv, ať již práv majetkových nebo rodinných, ať přímo nebo nepřímo. Pokud zákon přiznává v § 15 nesp. říz. právo ke stížnosti i soudci a pokud lze vyvoditi z předpisů §§ 178, 217, 251 a 252 obč. zák. a §§ 185, 203 a 219 nesp. říz., že na ochranu soudních chráněnců jest přiznati právo ke stížnosti i nejbližším příbuzným (sr. rozhodnutí 394, 3967 a 4558 sb. n. s.), jde právě jen o výjimečná ustanovení, jež nelze rozšiřovati na třetí osoby, nesúčastněné na mimosporném řízení. V souhlasu s touto judikaturou jest také nauka (sr. Ott: Rechtsfürsorgeverfahren str. 239 až 244). Marně stěžovatelé poukazují k tomu, že, hledíc k závazku Alžběty P-ové v době, kdy již byla za svéprávnou prohlášena a hledíc k předpisu § 11 druhý odstavec nesp. říz., byli by usnesením rekursního soudu v nabytých právech zkráceni. Předpis § 11 druhý odstavec nesp. říz., jenž jedná o rozkladech a o stížnostech podaných po lhůtě, tedy opožděně, a jenž mluví o možnosti změny opatření »bez újmy třetí osoby«, týká se právě jen této otázky, nikoli oprávnění ke stížnosti, které jest posuzovati podle předpisu § 9 nesp. říz., a to v prvé řadě, dříve, než se vejde v obsahové vyřízení stížnosti. Otázku, zda směl rekursní soud vyhověti opožděné stížnosti Alžběty P-ové bez újmy práv stěžovatelů, bylo by tedy řešiti až na druhém místě, kdyby totiž bylo stěžovatelům přiznáno oprávnění k dovolacímu rekursu. Prohlášení nezletilce zletilým jest úkonem poručenského řízení soudního, při němž rozhodují jen nezletilcovy zájmy, a nezakládá subjektivní práva pro osoby, jež teprve v budoucnosti uzavírají právní jednání s osobou prohlášenou za svéprávnou. Tito spolusmluvníci nejsou účastníky poručenského řízení. V mimosporném řízení by ani nebylo lze rozhodovati otázku, jaký vliv má na platnost ujednání mezi Alžbětou P-ovou a dědici okolnost, že bylo dodatečně její prohlášení za zletilou zrušeno. Tuto otázku bude řešiti až v rozepřích dosud neukončených, kde byla rovněž namítána zmatečnost. Z důvodů svrchu uvedených odpírá nejvyšší soud důsledně oprávnění ke stížnosti třetím osobám, které nejsou účastníky mimosporného řízení, třebaže mají zájem na tom, by bylo určité opatření poručenského neb opatrovnického soudu učiněno. Tak na př. nebylo přiznáno oprávnění k rekursu nezletilcovu odpůrci proti usnesení, jímž bylo odepřeno schváliti smír ve sporu (čís. 696); třetí osobě proti usnesení, jímž byla schválena kupní smlouva o poručencově nemovitosti, ač stěžovatel nabízel více (čís. 902); nemanželskému otci proti usnesení, jímž stanoveny podmínky pro smír mezi ním a poručníkem dítěte (čís. 4591); spolusmluvníku nezletilcovu proti usnesení, jímž byl odepřen souhlas k uzavření smlouvy o nezletilcově majetku (čís. 5844), nebo jímž bylo

odepřeno schválení smluv uzavřených jménem soudních chráněnců (čís. 5844, 6400, 6961, 7505) a pod. Tak také Ott I. c. str. 240. Kdyby již takový zájem třetí osoby stačil k oprávnění ke stížnosti, musilo by býti přiznáno na př. i věřiteli nezletilcovu, bylo-li tomuto odepřeno prohlášení za zletilého, nebo naopak věřiteli choromyslného, jenž byl zbaven svéprávnosti. Jsou to vesměs třetí osoby, nesúčastněné na tom kterém mimosporném řízení, jimž nelze přiznati oprávnění, by zasahovaly buď rozklady nebo rekursy do řízení. Okolnost, že se stěžovatelé již před rozhodnutím prvního soudu opřeli zrušení usnesení o prominutí let a že jim byla také usnesení prvního i druhého soudu doručena, nečinila z nich účastníky řízení a nedává jim oprávnění ke stížnosti (tak také Ott I. c. str. 240).

Čís. 10726.

Předpisu § 6 zákona o splátkových obchodech ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. nelze použítí, bydlí-li žalovaný kupitel na Slovensku. Na tom nic nemění okolnost, že jde o pohledávku postoupenou.

Platnost a závaznost podrobení se příslušnosti (§ 104 j. n.) tuzemského soudu (soudu v historických zemích) jest posuzovati jen s hlediska tuzemského práva (práva platného v historických zemích).

(Rozh. ze dne 25. dubna 1931, R I 286/31.)

Žalovaný, bydlící v Žilině na Slovensku, koupil od Julia K-a stroj na splátky. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující firma jako postupnice Julia K-a na žalovaném kupní ceny. Žalobu zadala na okresním civilním soudě v Praze, odůvodňujíc místní příslušnost úmluvou podle § 104 j. n. K námitce místní nepřislušnosti soud první stolice žalobu odmítl, maje za to, že vzhledem k § 6 zákona o splátkových obchodech byla vyloučena úmluva o příslušnosti. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti. Důvody: Přisvědčiti jest sice prvnímu soudu v tom, že platnost a závaznost podrobení se příslušnosti tuzemských soudů v historických zemích jest posuzovati jen s hlediska tuzemského práva, platného v historických zemích. Ale první soud přehlíží, že splátkový zákon ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák., plativší pro království a země na říšské radě zastoupené, platí nyní pro Čechy, Moravu, Slezsko a pro území k těmto zemím podle mírových smluv přivtělená, nikoliv však pro Slovensko. V § 6 cit. zákona jest ustanoveno, že nemá pro žalobu ze splátkového obchodu proti kupiteli místa sudiště smlouvy a že jest dobrovolné podrobení se kupitele jinému soudu nezávazné, avšak jen, má-li žalovaný bydliště v obvodu platnosti splátkového zákona. Žalovaný nemá, což jest nesporné, své řádné bydliště v obvodu platnosti splátkového zákona a neplatí tu tedy § 6 zákona o splátkových obchodech (viz sb. n. s. čís. 9638), jmenovitě an žalovaný hned nepřislušnost soudu první stolice uplatňoval a do sporu o hlavní věci se nepustil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.